

een voordeel verkregen. Het aantal dezer laatsten is bij den Postecheque en Girodienst waarschijnlijk overwegend, doch men moet hierbij niet uit het oog verliezen, dat in die gevallen het aantal overschrijvingen betrekkelijk gering zal zijn.

Had men willen vereenvoudigen, dan had men kunnen volstaan met de weglating van den naam van den begunstigde op het bewijs van bijsehrijving, hetwelk de crediteur ontvangt. Hiertegen is geen enkel bezwaar. Dan zou men toch eene vereenvoudiging bereikt hebben, zonder evenwel het girobiljet als controlemiddel te schaden.

CH. HAGEMAN

De Redactie zond bovenstaand artikel aan den heer Directeur van den Postecheque en girodienst ter lezing en ontving daarop het volgende antwoord:

Onder beleefde dankzegging voor Uwe welwillendheid om het hierbij teruggaande artikel ter kennisneming toe te zenden bericht ik U, dat tot de invoering van girobiljetten van vereenvoudigde inrichting eerst is overgegaan na herhaalden aandrang van zeer vele rekeninghouders, teneinde de werkzaamheden verbonden aan de invulling der formulieren te verminderen, en nadat eene wijziging in de uitvoering van den dienst ten girokantore de vroeger daartegen bestaande bezwaren grootendeels had weggenomen.

Vermits het met het oog op een vlot verloop van de administratieve werkzaamheden ten girokantore niet doenlijk is biljetten met doorschrijving toe te laten, die veelal in duidelijkheid sterk inboeten, was er geene andere wijze om aan den redelijk geachten wensch van de rekeninghouders tegemoet te komen dan die, welke thans in vervulling is gegaan.

De meening van den heer Hageman „de girodienst zal voortaan alleen het overeenstemmen der rekeningnummers op de verschillende deelen van het biljet contrôleeren en kan geen verantwoording omtrent het niet overeenstemmen der namen op zich nemen”, is niet geheel juist. De ambtenaren hebben tot taak na te gaan of naam, woonplaats en nummer op het middenstuk overeenstemmen met die op het rekening-courantblad en of het nummer op de vleugels overeenkomt met het nummer op het middenstuk.

Erkend kan worden, dat voor rekeninghouders, die eene postrekening beheeren ten behoeve van derden, de vereenvoudigde inrichting van de biljetten in sommige gevallen de gelegenheid tot het begaan van minder eerrechte handelingen eenigszins kan vergemakkelijken. Moet voor dergelijke oneerlijkheden, welke eenigen tijd onopgemerkt zouden kunnen blijven, bij deze beheerders worden gevreesd, dan zal toch door preventieve maatregelen of door eene interne contrôle, welke tot de opdrachten van meer belangrijke bedragen beperkt zou kunnen blijven, in deze wel meer zekerheid kunnen worden verkregen.

In elk geval kan echter een maatregel, waarmede het overgrootste gedeelte van de rekeninghouders zeer is gebaat, naar mijne meening niet afstuiten op de mogelijkheid, dat zich onder degenen, die rekeningen van derden administreeeren, eventueel oneerlijken zouden bevinden, die, door na terugontvangst van het bewijs van afschrijving bij het nummer een naam in te vulen, die niet die is van den houder van dit nummer, bij hunne superieuren of contrôleurs den indruk zouden vestigen, dat de bedragen aan de door hen genoemde personen zouden zijn overgemaakt. Voor wie fraudeeren wil, zal, zooals de ervaring leert, als regel wel een weg overblijven om dit tijdelijk te verbergen.

Alvorens in de onderwerpelijke zaak eene beslissing werd genomen, zijn de voor- en nadeelen nauwkeurig tegen elkander afgewogen en is ten laatste tot vereenvoudiging besloten in de overtuiging, dat de genomen beslissing door het overgrootste gedeelte van de rekeninghouders ten zeerste op prijs wordt gesteld.

DE DIRECTEUR

DE PRAKTIJK DER WET TOT BEVORDERING VAN DE RICHTIGE HEFFING DER DIRECTE BELASTINGEN

Dat de behandeling van het aan het hoofd dezer gestelde onderwerp in een accountantsblad eenige plaats mag innemen, behoeft dit nog betoog? Hoe herhaaldelijk toch staan accountants voor de vraag of toepassing der wet richtige heffing hun clientèle niet bedreigt. En heeft niet reeds in 1924 op den 16en Accountantsdag van het Ned. Instituut van accountants Accountant *Dijker* deze wet ab ovo in zijne inleiding vrij uitvoerig ter sprake gebracht (zie t.a.p. blz. 25 tot en met 28)? Het zou verkeerd zijn de werking der wet op de richtige heffing sedert haar ruim 3 jarig bestaan enkel af te leiden uit hetgeen ter zake officieel is gepubliceerd. Even verkeerd is de meening dat enkel *die* uitspraken van het gerechtshof te 's-Gravenhage, waarbij belanghebbende zijne procedure verloor, worden opgenomen in Beslissingen in Belastingzaken (verder aan te halen als B.). Ik heb daartoe slechts o.a. (zie ook de nader te bespreken beschikking B. 4093) te verwijzen naar de gunstige beslissing voor belanghebbenden in dato 9 December 1926, B. no. 3941, genomen door het verder steeds bedoeld College.

Intusschen wordt grif toegegeven, dat de tot heden met betrekking tot de wet op de richtige heffing in B. opgenomen uitspraken niet veel in aantal zijn; bij mijn natellen kom ik s. e. en o. niet verder dan tot 8. Ik betreur, dat het aantal niet één minder is; dan zou ik ze met de zeven wereldwonderen der oudheid kunnen vergelijken. Men vergete echter niet de preventieve werking ten goede van de wet en dat 's Ministers noodige voorafgaande machtiging alvorens een aanslag met toepassing der wet vast te stellen, in deze als een handicap werkt.

Voor dit Maandblad zal wel het meest op den voorgrond moeten komen datgene, wat uit de gepubliceerde beslissingen voor de toepassing der wet te leeren valt. Daarbij bedenke men in de eerste plaats, dat een rechtshandeling wel een anti-fiscaal doel mag hebben, zonder dat daarop de wet tot bevordering van de richtige heffing toepasselijk wordt, mits slechts de overige bedoelingen hoofdzakelijk zijn. Het duidelijkst komt dit wel uit in het reeds genoemde arrest B. 3941: met het neven-doel forensenbelasting te ontgaan, terwijl de andere redenen (hoofdzakelijk voorziening bij overlijden) van overwegend belang werden geacht, werd een landgoed in eene naamloze vennootschap ingebracht, waarmede bij de belastingheffing moest blijven rekening gehouden. In dit arrest kan men tevens evenals in dat van 29 Sept. 1927, B. 4126, de beslissing lezen, dat de wet ook toepassing kan vinden op rechtshandelingen verricht vóór haar in werking treden (1 Mei 1925). Dit is op zich zelf duidelijk: het geldt hier immers slechts vanaf welken datum met rechtshandelingen geen rekening behoeft te worden gehouden, niet vanaf welken datum die rechtshandelingen zelf zijn. Dat de eisch van art. 1, laatste lid, der wet, van het met redenen omkleed zijn van des inspecteurs besluit geen doode letter is, blijkt mede uit genoemd arrest, zoo ook uit arrest d.d. 21 April 1927, B. 4094, waarbij ten opzichte van de oprichting eener N.V. de wet buiten toepassing bleef omdat het eenige motief van des inspecteurs besluit (geen wezenlijke verandering van feitelijke verhoudingen) onjuist bleek. In dit verband zij nog even gewezen op het reeds hierboven genoteerde arrest van 7 April 1927, B. 4093, blijkens hetwelk de wet geen toepassing kan vinden, ook al is er geen wezenlijke verandering van feitelijke verhoudingen, indien het hoofddoel van de oprichting der N.V. was te zorgen, dat iemands bedrijf ook na zijn overlijden in stand zou blijven ten bate van al zijn kinderen. Is daarentegen het hoofddoel op het ontgaan van belasting gericht, dan vindt de wet blijkens meerdere beslissingen weer wel toepassing. Voorbeelden: 18 Nov. 1926, B. 3928: N.V., tot uitoefening van

het zeer winstgevend bloembollenwekerijbedrijf, met den meesterknecht als directeur, de vroegere firmanten als houders van de weinige aandelen en commissaris;

29 Sept. 1927, B. 4126: inbreng van zijn bedrijf in een N.V., waarvan men in wezen eenig aandeelhouder en directeur met alle macht in handen;

27 Oct. 1927, B. 4136: fixeering na gunstige winstjaren van een gering dividend op het kleine geplaatste maatschappelijk kapitaal.

Of het daartegenover niet vaak zal kunnen gelukken de met de belangen der schatkist strijdige bedoelingen handig te camoufleren dat vrees ik ten zeerste en het caveat consules acht ik hier dan ook ten zeerste op zijn plaats.

Hebben we in het voorafgaande enkel beschikkingen kunnen citeeren betreffende de oprichting van naamlooze vennootschappen, de draagwijdte der wet heeft veel verder gevoerd. Men zie de voor de belastingadministratie gunstige beschikking van het Gerechtshof van 15 April 1926, B. 3857: Schenking van eene lijfrente voor 12 maanden door ouders aan hunne minderjarige kinderen. Deze beschikking heeft intusschen voor het vervolg geen effect, tengevolge van de wijziging van de wetten op de inkomstenbelasting en op de vermogensbelasting bij wet 28 April 1927, Stbl. no. 100. Men zie verder de eveneens voor de belastingadministratie gunstige arresten van 5 April 1928, B. 4208, ten aanzien van eene op abnormale wijze gesloten overeenkomst van levensverzekering, gepaard gaande met eene onder verband van de polis dier verzekering gesloten leening. Hiermede is een gat gestopt, dat naar *Sinninghe Damsté* op blz. 41 van zijn „Inleiding tot het Nederlansch Belastingrecht” het uitdrukt, het gebouw der vermogensbelasting op bedenkelijke wijze deed kraken. Nog gaf hij de toepassing der wet de Minister als zijne meening te kennen (res. 3 Mei 1926, no. 23, B. 4117), dat op eene overeenkomst, die voor de belastingheffing van geen invloed is, de wet buiten toepassing blijft. Het gold hier een kwestieus geval van al of niet wonen hier te lande; dit wordt wettelijk naar de omstandigheden en niet naar den inhoud eener overeenkomst beoordeeld.

Nu nog een woord over, ik zou haast schrijven, een persoonlijk feit. In de groote pers heb ik aan de inspecteurs zien verwijten, dat zij de procedure richtige heffing soms lastig vindende, er voorkeur aan geven, zie Hooge Raad 12 Januari 1927, B. 3985 en 30 November 1927, B. 4165, die klip te ontzeilen door de N.V. als niet wettig bestaande te qualificeeren, op grond dat bij hare oprichting partijen niet den werkelijken wil hadden om een vennootschap tot stand te brengen. Nog afgezien van de in het voordeel der inspecteurs pleitende rechtspraak, lijkt het verwijt ten eenenmale ongegrond, waar in zoodanig geval niet op grond van de wet richtige heffing tegen een „rechtshandeling” met redenen is te ageeren. Er is nog verder het volgende verschil. Heeft eene N.V. door gebreken bij haar tot stand komen nooit wettig bestaan, dan bestaat zij ook niet voor de heffing der wet op de dividend- en tantième-belasting, op welke wet niet toepasselijk is de wet richtige heffing. Wordt daarentegen op grond van art. 1 der laatstgenoemde wet met de rechtshandeling van oprichting der N.V. geen rekening gehouden voor de inkomstenbelasting enz., dan blijft de N.V. intact voor de dividend- en tantième-belasting.

Zooals onlangs een door de Arr.-Rechtbank te 's-Gravenhage gewezen vonnis uitwijst, is overigens de toestand van crediteuren van een niet wettig bestaande N.V. niet zóó tragisch als de groote pers dit wil doen aannemen. Van een chaos, waaraan soms Hooggeleerde schrijvers willen doen gelooven (Alg. Handelsblad 4 Juli 1928) is, dunkt mij, geen sprake. Ik zeg het overigens ad ultimum *Sinninghe Damsté* in zijn aangehaald

werk blz. 42 met overtuiging na: „dat de belastingadministratie verstandig genoeg is de kerk in het dorp te houden”.

B. VAN DEN BERG

LITERATUUR

Red. M. M. DEEN Jr. en A. ROBLES

De kritiek van Frederick Law Olmsted op „Profits”

„One of the judges gave first place and two of the judges gave second place to *Frederick Law Olmsted* landscape architect Brookline, Massachusetts”

„We (F. en C.) consider Mr. *Olmsted* the best critic among the 435; partly, perhaps, because he states our position accurately as far as he goes, and partly because we agree substantially with all that he says.”

Men ziet, zoowel volgens de jury als volgens de schrijvers zelf, staat O.'s kritiek op een zeer hoog peil. Dit neemt niet weg, dat m.i. gemeten met kontinentaal-Europeeschen maatstaf, ook O.'s kritiek nog zeer veel te wenschen overlaat. Want ook hij laat, evenals S. en F. en C. na, de fundamentele onderscheidingen tusschen een ruil- en een geldeconomie en een maatschappij van vrije concurrentie tegenover die met een monopolistische bezitconcentratie scherp naar voren te brengen. Daarentegen komt het onderscheid tusschen een statische en een dynamische economie bij hem in voldoende mate tot haar recht.

Als *Robinson* een uitvinding doet, heeft hij de keus of met even hard werken veel meer, dan wel met minder werken dezelfde of slechts iets meer welvaart te genieten. Hetzelfde geldt ook voor de huidige kapitalistische maatschappij als geheel beschouwd.

„Now it is fundamentally obvious that under such an economic system, if the average per capita production and consumption of economic goods are to be progressively increased, through increasing knowledge, skill, efficiency, etc., this is only another way of saying that there is to be a progressive increase both in the value (measured in resultant economic goods) of the contribution by all individuals of effort, skill and capital to production, and at the same time, in the purchasing power (measured in economic goods) of the money received by all individuals in their capacity as producers. Such progressive increase in the purchasing power of the money received as wages, dividends, etc., may theoretically take the form of a progressive decrease in the price-level of economic goods, while the average money compensation to producers remains fairly constant; or it may take the form of a progressively rising scale of money compensation to producers (in the form of wages, dividends, etc.) while the general price-level of economic goods remains fairly constant”

Maar de economische vooruitgang kan ook in meer vrijen tijd en ontspanning worden omgezet.

„If the gains due to increasing economic efficiency, were to be thus completely diverted from the economic field to the non economic field, the amount of economic goods produced and consumed would tend to remain constant, but the amount of time and effort devoted to such production would progressively diminish, and the time devoted to non-economic activities, such as play and art and science, would progressively increase”.

Tot zoover laat de analogie tusschen *Robinson's* huishouding en die van de maatschappij niets te wenschen over. Maar helaas is het het noodlot van de moderne universiteits-economie, gedreven door de zucht het bestaande zooveel mogelijk te rechtvaardigen en de geweldige bezwaren en gevaren uit de ongelijk-